
Voorsorteren op het onvermijdelijke

Tom Loonen

vrijdag 22 november 2013, 19:18

Notaris
ANP

De ondernemer die zijn nabestaanden een hoop narigheid wil besparen benoemt bij leven alvast een executeur.

U staat in de kracht van uw leven. Zeker, de economische wind zit wat tegen, maar als rasondernemer zult u zich hier doorheen slaan. Met constructies is geprobeerd de fiscale druk zo laag mogelijk te houden en juridisch de belangen zo goed mogelijk te beschermen. Maar wat gebeurt er op het moment dat u wegvalt? Een situatie waar doorgaans weinig bij stil wordt gestaan. Een kerstboom aan vennootschappen, soms aangevuld met een stichting administratiekantoor (stak), vallen de nabestaanden ten deel. De gemiddelde ondernemer denkt alles goed geregeld te hebben, maar vergeet erover te communiceren. Bovenop het rouwproces zien de nabestaanden zich dan ook nog eens geconfronteerd met diverse zakelijke beslommeringen: het verrichten van betalingen, het nemen van zakelijke kortetermijnbeslissingen en het aanstellen van een nieuwe directeur. Niek Zaman, notaris bij Loyens & Loeff en hoogleraar aan de Universiteiten Utrecht en Leiden herkent dit uit zijn praktijk: 'Essentieel is dat de toekomstige executeur niet alleen goed op de hoogte is van de financiële situatie binnen de familie, maar ook van de gevoeligheden.'

Vertrouwenspersoon...

Een goed voorbereide executeur brengt direct de gehele financiële situatie in kaart en ondersteunt bij lastige beslissingen. Hiertoe vormt hij een team van deskundigen om zich heen: de huisaccountant, de advocaat, de bankier en de fiscalist. Zaman: 'Zie die executeur als een vertrouwenspersoon voor de nabestaanden die als een tijdelijk regisseur acteert.' Regelmatig zal dat de notaris zijn, maar dat hoeft niet. Iedereen kan benoemd worden tot executeur. In de praktijk worden de executeurs aangemerkt met maximaal drie sterren. De executeur met een ster mag zich alleen bemoeien met de begrafenisangelegenheden. De 'tweesterrenexecuteur' is de beheerder en komt het meeste voor. Hij mag beheerhandelingen verrichten om de boedel in stand te houden maar dient wel te overleggen met de erfgenamen. Verder voldoet hij de schulden van de nalatenschap. De 'driesterrenexecuteur' is de zogenaamde afwikkelingsbewindvoerder. Een positie van waaruit tijdelijk alle beslissingen kunnen worden genomen zonder overleg met de erfgenamen.

... met voldoende kennis...

En moet het wel een professional zijn? Een familielid kan toch ook aangesteld worden als executeur? Bij een eenvoudige nalatenschap zou dit wellicht nog kunnen, maar het goed afwickelen vereist nogal wat. Zo duurt het afwickelen van een relatief eenvoudige nalatenschap ongeveer acht maanden, terwijl het afwickelen van complexe boedels 24 maanden kan duren. Pas nadat in kaart is gebracht wat de fiscale druk is (erfbelasting, inkomstenbelasting en aanmerkelijk belangheffing) kan er worden gestart met het verdelen van de boedel. De verschillende belastingen dienen dan natuurlijk wel gereserveerd te worden. Al met al kost een gemiddelde nalatenschap ongeveer vijftig tot tachtig manuren. Complexe nalatenschappen een veelvoud hiervan. Naast veel tijd vergt het afwickelen ook nauwkeurigheid. Bijvoorbeeld het missen van de fiscale termijnen van de erfbelasting kan betekenen dat er heffingsrente in rekening wordt gebracht en vrijstellingen vervallen. Vraag is of je hier een familielid mee moet belasten.

...is niet eenvoudig te vinden.

Toch is het vinden van een goede executeur nog niet zo eenvoudig. Want wie kies je uit het brede aanbod van diverse aanbieders? 'Je zit toch in een gezagsvacuüm', schetst voorzitter Jan van Ewijk van de Stichting Certificering Executeurs (SCE) de situatie van de nabestaanden. 'Het overlijden van een dierbare zorgt voor een kwetsbaar moment. Hierdoor zijn deze mensen gevoeliger voor mooie praatjes.' Het uurtarief van een executeur is niet gereguleerd en loopt in de praktijk uiteen van €100 ex btw tot een veelvoud ervan. Dit gegeven, gecombineerd met een aanzienlijke hoeveelheid adviesuren zorgt voor een aantrekkelijke markt. Onduidelijke afspraken kunnen dan ook voor extra leed zorgen. De SCE tracht met een kwaliteitskeurmerk hier verandering in te brengen. De gecertificeerde executeurs dienen een kennistest met goed gevolg te hebben afgelegd en zich te onderwerpen aan een gedragscode. Daarnaast zijn zij onderhevig aan tuchtrechtspraak en — niet onbelangrijk — hebben een verplichte beroepsaansprakelijkheidsverzekering

met een dekking van minimaal € 1 mln per geval. Maar wat nu te doen? Het register van SCE-executeurs raadplegen en een afspraak maken met een executeur lijkt een grote stap. Toch zijn er voor de ondernemer tussenstappen: het levenstestament en de stichting administratiekantoor, waarmee de zeggenschap over de bv en het recht op dividend vanuit de bv uit elkaar worden gehaald.

Levenstestament en administratiekantoor

Zoals de naam al aangeeft, werkt het levenstestament bij leven. De ondernemer wijst in dit levenstestament een vertrouwenspersoon aan die bepaalde zaken voor hem mag regelen op het moment dat hij dit geestelijk of lichamelijk niet meer kan. Notaris Zaman: 'Het levenstestament is zodoende een mooie opmaat voor het aanstellen van een professionele executeur. Een andere mogelijkheid is het aanstellen van de toekomstige executeur in het bestuur van de stak. Op die manier is de executeur ook bij leven van de ondernemer betrokken bij het wel en wee van de familie en de onderneming.' Het advies is dan ook duidelijk: begin bij leven met het selecteren van een executeur. Doe dit in overleg met de direct betrokkenen. Zo wordt ervoor gezorgd dat een keuze niet onder tijdsdruk moet worden genomen. Van Ewijk van de SCE waarschuwt: 'De gevaarlijkste periode is kort na het overlijden tot kort na de begrafenis. Zorg dat u zakelijk onbekommerd kunt rouwen.'

Tom Loonen is werkzaam als directeur Private Planning bij Bank Insinger de Beaufort nv en als associate professor verbonden aan de VU postgraduate opleiding Investment Management.

Deel dit artikel met uw netwerk

Geregistreerde gebruikers van FD.nl kunnen hun connecties op Twitter, LinkedIn of Facebook iedere dag één artikel gratis mee laten lezen.

Nog niet geregistreerd? [Meld u dan hier aan.](#)

Gratis registreren heeft zijn voordelen.

Zo leest u elke maand **10 artikelen gratis** zonder verplichtingen.

Registreer nu